

[Time: 2 Hours]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are **compulsory**
  2. **Figures** to the **right** indicate **full marks**.

- Q.1 Attempt any 2 of the following 15
- A Define training .Explain any eight methods of trainings.
  - B Briefly explain, Challenges faced by trainers.
  - C Write note on:- Career counseling.
- Q.2 Answer any two of the following 15
- A What is Succession Planning? Explain importance of succession planning.
  - B Suggest some measures to overcome issues in succession planning.
  - C What is grievance? Explain the procedure in grievance handling.
- Q.3 Answer any two of the following 15
- A What are the factors to be considered for a successful planning? Explain in detail.
  - B Explain meaning of stress. Discuss the causes of stress.
  - C Explain the meaning and importance of employee welfare.
- Q.4 Answer any 2 of the following 15
- 1 Discuss the advantages and disadvantages of outsourcing.
  - 2 Write note on:- Downsizing
  - 3 Work life Balance is the strategy to retain employers in organisanos. Discuss.

[Time: 2 तास]

[Marks:६०]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे
  2. उजवीकडील .आकडे संपूर्ण गुण दर्शिवतात.

प्र.१ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१५

- अ प्रशिक्षण या संज्ञेची व्याख्या द्या. प्रशिक्षणाच्या कोणत्याही आठ पद्धती स्पष्ट करा.
 ब प्रशिक्षकाला प्रशिक्षणादरम्यान येणाऱ्या विविध समस्यांचे वर्णन करा.
 क कारकीर्द समुपदेशन ह्या विषयावर टिप लिहा.

प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

१५

- अ उत्तराधिकार नियोजन म्हणजे काय? उत्ताधिकार नियोजनाचे महत्व स्पष्ट करा.
 ब उत्ताधिकार नियोजनातील अडचणी सोडविण्यासाठीच्या उपाययोजनांची चर्चा करा.
 क कार्यालयीन तक्रार म्हणजे काय? तक्रार निवारणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

१५

- अ यशस्वी सुरक्षा कार्यक्रमासाठी आवश्यक घटक कोणते, ते स्पष्ट करा.
 ब कार्यालयीन ताणतणाव म्हणजे काय? त्याची कारणे स्पष्ट करा.
 क कर्मचारी कल्याण म्हणजे काय? कर्मचारी कल्याणाचे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

१५

- अ समुपदेशनाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
 ब डाऊनसाईझिंग ह्या विषयावर टिप लिहा.
 क 'कार्य वैयक्तिक जीवनाचा समतोल ही कर्मचार्यांना प्रोत्साहित करण्याची रणनीती आहे'. स्पष्ट करा.